

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА
УТВРДЕНИТЕ ЗЛОУПОТРЕБИ ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА

Предвремени избори за градоначалник на Општина Пласница и Општина Штип - 2020

Март, Скопје 2021

Содржина

ВОВЕД	1
1. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА	2
2. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ПОЛИТИКАТА	3
2.1. ПРЕЗЕМЕНИ ДЕЈСТВИЈА ОД ДКСК СО ЦЕЛ ПОЕФИКАСНО СЛЕДЕЊЕ НА ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС	3
2.2. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ПО ПРИЈАВИ ЗА НЕПОЧИТУВАЊЕ НА ЧЛЕН 8-А И 8-Б ОД ИЗБОРНИОТ ЗАКОНИК И ЧЛЕН 34 ОД ЗСКСИ	4
3. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ВО ВРСКА СО ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ОД УЧЕСНИЦИТЕ ВО ИЗБОРНАТА КАМПАЊА 2020 ГОДИНА	4
4. СИСТЕМСКИ НЕДОСЛЕДНОСТИ И СЛАБОСТИ	8
5. ЗАКЛУЧОЦИ	8

Користени кратенки

ΔΚΣΚ	Државна комисија за спречување корупција
Предвремени локални избори 2020	Предвремените избори за Градоначалник на Општина Пласница и Општина Штип 2020
ДИК	Државна изборна комисија
ЗКСИ	Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси
ЗФПП	Закон за финансирање на политичките партии

ВОВЕД

Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст - ДКСК), постапувајќи согласно надлежностите утврдени со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, глава четврта – Спречување на корупцијата во политиката како и Изборниот законик, ги следеше активностите на учесниците во изборниот процес поврзан Предвремените избори за Градоначалник на Општина Пласница и Општина Штип (во натамошниот текст: Предвремени локални избори 2020).

Претседателот на Собранието на Република Северна Македонија донесе решение број 09-3420/1 од 02.10.2020 година ги распиша Предвремените избори за Градоначалник на Општина Пласница и Општина Штип.

Во Општина Пласница кандидатски листи за градоначалник поднесоа две политички партии, а во Општина Штип – три политички партии, една коалиција и еден каидат од група избирачи.

Организацијата на изборната кампања, обезбедувањето и користењето на финансиските средства за водење на изборната кампања, како и севкупното финансирање и финансиско работење на учесниците во изборната кампања се уредени со законски прописи, кои учесниците во изборниот процес се должни да ги почитуваат.

За време на Предвремените локални избори 2020, ДКСК постапуваше во согласност со своите надлежности утврдени во Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси (во натамошниот текст ЗКСИ), Изборниот законик, Законот за финансирање на политичките партии (во натамошниот текст ЗФПП) и други закони.

За време на изборниот процес ДКСК не прими пријави со наводи можни злоупотреби во финансирањето на изборна кампања или незаконско користење на буџетските средства.

1. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Активностите и постапувањето на ДКСК во изборните процеси се уредени со:

- Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси: глава четврта: Спречување на корупцијата во политиката: членови 32, 33, 34, 35, 36, 37;
- Изборен законик: членови 8-а, 8-б, 74, 78-а, 83, 83-а, 83-б, 84-б, 85, 85-а, 179, 189;
- Законот за финансирање на политичките партии: членови 8,10, 10-а, 13, 16, 17, 25, 27-а;

Содржината на одредбите од наведените членови во споменатите закони и прописи се прикажани во Анекс 1 прилог кон овој Извештај.

Претседателот на Собранието на Република Северна Македонија со решение број 09-3420/1 од 02.10.2020 година ги распиша Предвремените избори за Градоначалник на Општина Пласница и Општина Штип (во натамошниот текст: Предвремени локални избори 2020). Датумот на нивното одржување е 13.12.2020 година.

Во законски утврдените рокови, од страна на овластени претставници на подносителите на листи на кандидати до ДИК доставени се следниве предлози за градоначалници:

1. За Општина Пласница:
  - Демократска унија за интеграција- ДУИ и
  - Движење за национално единство на Турците- ДНЕТ.
2. За Општина Штип:
  - Интегра
  - Социјалдемократски Сојуз на Македонија-СДСМ;
  - Коалиција: Иднината во наши раце (Демократи, Македонска Обединителна реформска организација, Работничка партија);
  - Група избирачи – Трајчо Митев и
  - Трајно Македонско радикално обединување – ТМРО.

Согласно Заклучоците број 11-3589/1 од 17.12.2020 и број 11-3589/2 од 20.12.2020 година донесени од страна на ДИК за конечност на резултатите од гласањето на Предвремените избори за градоначалник на општина Пласница и Општина Штип, постигнати се следниве резултати:

Општина	Запишани гласачи во изборен список	Освоени гласови според резултати од гласањето						
		ДУИ	ДПА	Интегра	СДСМ	Иднината во наши раце	Група избирачи- Трајчо Митев	ТМРО
Пласница	4.954	1.696	231					
Штип	41.777			1.179	11.447	267	280	282

За градоначалник на Општина Пласница е избран Алија Јаоски.
За градоначалник на Општина Штип е избран др. Сашко Николов.

2. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ПОЛИТИКАТА

Во глава IV Спречување на корупцијата во политиката од ЗСКСИ¹, утврдени се постапките, активностите и мерките на ДКСК во однос на повреда на членовите 8-а и 8-б од Изборниот законик, финансирањето на изборната кампања, располагањето со јавните добра и средства за време на изборниот процес, односно од распишувањето на изборите сè до изборот на градоначалници. Во таа насока, по објавувањето на Решението за распишување на Предвремените локални избори 2020, ДКСК презема активности со цел воспоставување ефикасен мониторинг на законитоста на финансирањето на изборната кампања, контролата на злоупотребата на буџетските средства во периодот по распишување на изборите, забраната за нови инвестиции и вонредни исплати, злоупотребата за користење противправни и анонимни извори на финансирање за време на избори, поткупот на избирачи, влијание при избор, именување и разрешување на раководни места.

2.1. ПРЕЗЕМЕНИ ДЕЈСТВИЈА ОД ДКСК СО ЦЕЛ ПОЕФИКАСНО СЛЕДЕЊЕ НА ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС

2.1.1. Објавено соопштение

На почеток на овој изборен процес, исто како и за претходно одржаните Предвремени парламентарни избори, во функција на превентивно делување, ДКСК на својата веб-страница објави Соопштение со објаснување на законските ограничувања за сите државни органи и локални институции за време на изборниот процес. Соопштението ги содржи законските забрани во членовите 8-а и 8-б од Изборниот законик и член 34 и 36 од ЗСКСИ. Во Соопштението беше укажано дека ДКСК ќе го следи целиот изборен процес и во случаите кога постои основано сомневање дека се прекршува законот, ќе врши проверка на таквите сомневања, ќе ги известат надлежните органи и ќе бара преземање активности во рамките на нивното надлежно постапување. Исто така беше укажано дека почитувањето на ограничувањата утврдени во претходно наведените законски одредби, претставуваат обврска на одговорните лица на државните органи и други субјекти, а во случај на констатирани прекршувања и злоупотреби ќе преземе активности и мерки согласно закон.

2.1.2. ВЕБ-АПЛИКАЦИИ

Регистар на службени возила и Пријава за незаконитости

Воспоставениот Регистар на возила на државни органи, органи на локалната самоуправа, јавните претпријатија или други правни лица што располагаат со државен капитал во 2019 година и неговата примена во текот на изборите одржани во 2019 и 2020 година се покажа како корисна алатка за проверка и пријавување случаи за користење на возилата спротивно на законските одредби. Виден е ефектот и користење на возилата исклучиво за потребите на институциите за работно време.

¹ Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси „Службен весник на Република Македонија“ бр.12/19

Образецот - Пријава за сомневања за постоење незаконитости и прекршувања во изборниот процес кој се покажа како добра алатка за пријавување неправилности или евентуални прекршувања на одредбите од Изборниот законик за забрана за употреба на буџетски средства, односно забранети дејствија на јавните институции во текот на изборната кампања повторно беше достапен на веб страната на ДКСК.

2.2. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ПО ПРИЈАВИ ЗА НЕПОЧИТУВАЊЕ НА ЧЛЕН 8-А И 8-Б ОД ИЗБОРНИОТ ЗАКОНИК И ЧЛЕН 34 ОД ЗСКСИ

Согласно член 33 од ЗСКСИ, Државната комисија е надлежна од денот на распишувањето до завршувањето на изборите, односно во периодот од 02.10.2020 година до 13.12.2020 година да ја следи законитоста на користењето, односно располагањето со буџетските средства, но и финансирањето на изборната кампања.

Во случај на постоење на сомневање за незаконито финансирање на изборна кампања, или повреда на забраните од член 8-а од Изборниот законик, ДКСК по сопствена иницијатива или по приговор од организатор на изборна кампања или акредитирани набљудувачи поведува постапка за утврдување на фактичката состојба.

Во текот на изборниот период кој траеше од 02.10.2020 година до 13.12.2020 година до ДКСК **не беа доставени никакви** приговори за утврдени незаконитости во водењето на изборната кампања, поради што ДКСК немаше обврска да постапува и одлучува на седници согласно простапките предвидени со членовите 32 и 33 од ЗСКСИ.

Од страна на неколку институции беа доставени барања за согласност за постапување и спроведување на јавни набавки или вработувања. По овие барања ДКСК достави повратни известувања дека ниту со Изборниот законик, ниту со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси ДКСК нема надлежност да дава такви согласности, а за донесените одлуки од страна на одговорните лица за конкретните постапувања, доколку биде поднесена пријава, ДКСК ќе постапи по службена должност.

3. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ВО ВРСКА СО ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ОД УЧЕСНИЦИТЕ ВО ИЗБОРНАТА КАМПАЊА 2020 ГОДИНА

Со Законот за измена на Изборниот законик беше објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 42/2020 од 16.2.2020 година, се извршија измени во членовите 83 – финансирање на изборни кампањи и членовите 84-б, 85 и 85-а – известување², кои создадоа обврска, учесниците во текот на изборната кампања да доставуваат повеќе времени извештаи.

Во табела 1 прикажани се исполнувањата на обврските од страна на учесниците во изборната кампања во однос на изготвување и доставување на неколку видови извештаи согласно член 84-б од Изборниот законик.

² Членовите се наведени во Анекс 1

ИСПОЛНУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ ВО ТЕКОТ НА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА
21.11.2020 - 13.12.2020

ТАБЕЛА 1

Реден. број	ОПИС	Извештај со образец за примени донации на сметката за првите десет дена	Извештај со образец за примени донации на сметка еден ден по завршување на изборната кампања	Извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите на сметка од денот на отворање до настапување на предизборен молк	Вкупен финансиски извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите во изборна кампања
	Законска одредба рок за доставување	член 84-б став 2 01.12.2020	член 84-б став 3 14.12.2020	член 84-б став 1 30.12.2020	член 85 став 1 17.03.2021
1	СДСМ	01.12.2020	11.12.2020	28.12.2020	10.03.2021
2	ИНТЕГРА	-	-	-	05.03.2021
3	Коалиција – Иднина во наши раце	01.12.2020	-	-	08.01.2021
4	ТМРО	01.12.2020	14.12.2020	-	22.01.2021
5	ДУИ	01.12.2020	11.12.2020	-	16.02.2021
6	Движење за национално единство на Турците- ДНЕТ	-	-	-	11.01.2021
7	Група избирачи – Трајчо Митев	-	-	-	-

Податоците од табелата укажуваат дека и покрај задолжителната обврска и јасно дефинираните рокови за доставување извештаи утврдени во Изборниот законик, учесниците во изборната кампања истата не ја исполнуваат во целост.

Учесникот во изборниот процес во општина Штип - Група избирачи – Трајчо Митев нема поднесено никаков извештај за време на изборниот процес, а партијата Движење за национално единство на Турците - ДНЕТ единствениот извештај што го има поднесено не е на пропишаните образци за изборни кампањи, туку на образците за редовно работење на политичките партии.

Во табела 2 се прикажани висината на средствата и изворите од каде истите се обезбедни од страна на учесниците во изборната кампања.

ОБЕЗБЕДЕНИ СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА И ИЗВОРИ НА НИВНО ФИНАНСИРАЊЕ   Табела 2

Реден број	Учесник во изборен процес	Донации на изборна сметка				Трансфери од редовната сметка			
		Вкупно приходи	од физички лица	од правни лица	во услуги	членарини	донации физички лица	донации од правни	други трансфери
1	СДСМ	1,734,000			14,000				1,720,000
2	ИНТЕГРА	561,750	244,900	46,000	16,800	19,500			234,550
3	Коалиција – Иднина во наши раце	5,760	760						5,000
4	ТМРО	204,000							204,000
5	ДУИ	4,000			4,000				
6	Движење за национално единство на Турците- ДНЕТ	25,000	25,000						
7	Група избирачи – Трајчо Митев	Нема доставено извештаи							

4. СИСТЕМСКИ НЕДОСЛЕДНОСТИ И СЛАБОСТИ

На 17.10.2020 година ДКСК до Собранието на Република Северна Македонија достави Посебен извештај за утврдените злоупотреби во финансирањето на изборната кампања Предвремени избори за пратеници во Собранието на Република Северна Македонија – 2020 во кој беа нотирани слабости во одредени членови од Изборниот законик и за кои е потребно преземање мерки за нивно надминување.

Споменатиот извештај е достапен на веб-страницата на ДКСК.

5. ЗАКЛУЧОЦИ

1. Постапувајќи согласно член 32 став 10 од Законот за спречување на корупцијата, ДКСК подготви Посебен извештај за утврдените злоупотреби во финансирањето на учесниците изборната кампања за предвремени избори за градоначалници на Општина Пласница и Општина Штип со цел запознавање на Собранието на Република Северна Македонија со констатациите за утврдените состојби.
2. Во функција на исполнување на својата превентивна улога, ДКСК на својата веб-страница објави Соопштение укажувајќи на законските забрани и норми на однесување на институциите и носителите на јавни функции во изборниот период кои се предвидени со членовите 8-а, 8-б и 8-в од Изборниот законик, како и членовите 33 до 35 во Законот за спречување корупција и судир на интереси.
3. За време на изборниот процес, ДКСК не доби ниту една пријава или приговор за повредни на членовите 8-а и 8-б од Изборниот законик и членовите 33, 34 и 35 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси.
Од страна на неколку институции беа доставени барања за согласност за постапување и спроведување на јавни набавки или вработувања. По овие барања ДКСК достави повратни известувања дека ниту со Изборниот законик, ниту со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси ДКСК нема надлежност да дава такви согласности, а за донесените одлуки од страна на одговорните лица за конкретните постапувања, доколку биде поднесена пријава, ДКСК ќе постапи по службена должност.
4. Применувајќи ги одредбите на Изборниот законик и Законот за спречување корупција и судир на интереси особено во делот на постапување на ДКСК, констатирани се недоречености и слабости во законските решенија за што се дадени соодветни препораки.

**ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА**